

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

TISKOVÁ ZPRÁVA

23. 5. 2022

PODPIS MEMORANDA O SPOLUPRÁCI NA PROGRAMU OBNOVY LUMPEPARKU

Doktor honoris causa Heinrich Lumpe. Příznivcům ústecké zoo je jméno zakladatele jejího historického předchůdce jistě důvěrně známé. Dobové obrázky parku kolují na historických pohlednicích po celém světě, a pokud by se s nimi někdo ještě nesetkal, není nic jednoduššího, než zavítat na webové stránky Zoo Ústí nad Labem.

Park Heinricha Lumpeho byl ve své době unikátem a průkopnickou myšlenkou. Málokdo se asi v tehdejší průmyslovém městě zabýval myšlenkou ochrany přírody a přírodního dědictví. Heinrich Lumpe ano, a park, který vybudoval a posléze otevřel veřejnosti, byl rezervací volně žijících zvířat, místem rekreace a relaxace, zábavy i propagace ochrannářského pohledu na svět. Byl zajímavý i geologicky a botanicky. A jeho majitel proslul svojí osobní angažovaností ve věci zachování přírodních hodnot. Pokud to někomu připomíná něco ze současnosti, uvažuje naprosto správně. Na podobných principech stojí i dnešní celosvětové společenství moderních a vědecky řízených zoologických zahrad, jehož je Zoo Ústí nad Labem součástí.

O historii parku a životě doktora Lumpeho již toho bylo řečeno a sepsáno hodně – dokonce i celá diplomová práce. Díky tomu všemu víme, že pan Lumpe po sobě zanechal hotový poklad, ať už v podobě myšlenek nebo fyzických hodnot. Jak velké však ty fyzické hodnoty jsou? Jaký je jejich význam třeba v celonárodním nebo celoevropském kontextu? A co hodnotného z někdejšího parku se dnes vlastně v areálu zoo nachází? Co z toho lze ještě využít? Vzhledem k bohatému Lumpeho odkazu se to může jevit jako zajímavá, ale také dlouhá a náročná cesta. Ústecká zoo si je však významu Lumpeho díla pro svoji vlastní existenci natolik vědoma, že se tuto cestu rozhodla absolvovat a odhalit, co vše z Lumpeho fyzického díla padlo za oběť zubu času a co bylo obětováno a muselo ustoupit rozvoji ústecké zoo zejména v 60., 70. a 80. letech minulého století.

Na pomoc si přizvala ty nejpovolnější partnery – významné instituce působící na české či německé straně, neboť přeshraniční charakter měl i park Heinricha Lumpeho – přijížděly do něj desetitisíce lidí z Čech i Německa. Na české straně hranice jsou jimi Muzeum města Ústí nad Labem a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, na straně německé pak podpůrná organizace drážďanské zoo ZooFreunde Dresden e.V. Prvním krokem ke znovuobjevení a oživení Lumpeho díla se stalo sepsání dokumentu zvaného „Memorandum o spolupráci na programu obnovy parku Heinricha Lumpeho“, který bude všemi partnery slavnostně podepsán 23. května 2022 v Zooškolě Heinricha Lumpeho v Zoo Ústí nad Labem.

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Cílem programu obnovy je podle textu memoranda „vyhlášení stávajícího zachovaného areálu a objektů kulturní památkou České republiky a následná obnova zchovalých zbytků této památky v podobě Parku Heinricha Lumpeho jako svébytného a vyhledávaného expozičního celku ústecké zoo a turistické atraktivity přeshraničního regionu“.

Co obnovení parku bude obnášet a co ústecké zoo přinese?

- posouzení hodnoty stávajícího stavu fyzického areálu
- shromáždění a inventarizace dokumentů a materiálů týkajících se PHL, jejich digitalizace a zpřístupnění veřejnosti
- vypracování žádosti (včetně podkladů) o vyhlášení lokality kulturní památkou (KP) České republiky
- konzervace a restaurace stávajícího stavu a zajištění jeho ochrany
- doplnění vybraných chybějících objektů, ať už přesunem z jiných lokalit přímo nenavazujících na KP nebo vytvořením jejich replik (i digitálních) a realizace programu péče o KP
- rozšíření parku o nové prvky osvěty a vzdělávání veřejnosti v souladu s vizemi H. Lumpeho a posláním moderních zoologických zahrad, a to s využitím nejmodernějších vzdělávacích přístupů, metod, prostředků a technologií
- vytvoření programu osvěty a vzdělávání stavějícího na odkazu HL a jeho realizace
- vytvoření programu propagace a marketingu využívajícího existence KP a odkazu HL a jeho realizace

„Chceme zmapovat vše, co se dnes z někdejšího Lumpeho parku v našem areálu nachází, chceme to analyzovat a zjistit hodnotu, jakou to má, a chceme tyto hodnoty zachránit, a případně i obnovit a zachovat pro budoucí generace, stejně jako se nám to daří z pohledu Lumpeho ochránářského odkazu,“ vysvětluje ředitelka ústecké zoo Ilona Pšenková a dodává: „Naše zoo se na tuto náročnou cestu našťěstí nevydává sama. Odborným průvodcem se stanou instituce nejpovolanější: Muzeum města Ústí nad Labem a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně. S oběma má zoo uzavřenu smlouvu o spolupráci a program záchrany a obnovy areálu Lumpeho parku bude jedním z prvních praktických kroků jejího naplňování. Navíc celá naše cesta může začít a proběhnout právě díky kurátorovi ústeckého muzea Mgr. Martinu Krskovi, který na téma život a dílo Heinricha Lumpeho sepsal svoji diplomovou práci Heinrichu Lumpemu se dlouhodobě soustavně věnuje a který stál za všemi dosavadními aktivitami připomínajícími dílo Lumpeho, ať už to byla série akcí ke 100. nebo 110. výročí otevření Lumpeho Parku nebo jiné aktivity.“

Heinrich Lumpe byl Němec žijící v Čechách ve městě, kde se mluvilo převážně německy. Jeho park však byl určen milovníkům přírody bez ohledu na národnost nebo jazyk a proudily do něj každým rokem desetitisíce lidí z Čech i Německa. Proto také ústecká zoo chce, aby se program jeho záchrany a zachování stal opět věcí celého příhraničí. S nabídkou spolupráce se tak její ředitelka obrátila na subjekt, který má na německé straně k tématu nejbližší: je jím podpůrná organizace Zoo Drážďany ZooFreunde Dresden e.V., díky níž již v Drážďanech vyrostla celá řada nových moderních expozic pro mnoho druhů zvířat od ibisů přes pandy červené až po koaly. Zajímavostí je, že tento spolek aktuálně pracuje na přípravě a financování expozice pro orangutany, stejně jako naše zoo.

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Zoo půjde na historicky první průzkum areálu někdejšího parku opravdu od podlahy: ústecké muzeum ve spolupráci s Centrum pro dokumentaci a digitalizaci kulturního dědictví Filozofické fakulty UJEP společně doslova prohledají někdejší areál Lumpeho parku. Bedlivému oku vědců přitom neuniknou nejen zajímavosti geologické či mineralogické, ale budou si všimnout i toho, jaká je v areálu ještě dnes biologická rozmanitost, jaké druhy živočichů (samozřejmě hlavně ptáků) zde lze vidět i jaké druhy rostlin se z dob někdejšího parku zachovaly. Vše se řádně zdokumentuje a sepíše.

Pak přijde na řadu posouzení všech nálezů a objevů, tedy jejich historické či jiné hodnoty, a to i v kontextu odpovídajících zařízení tohoto druhu, která se nacházela nebo dosud nacházejí ve střední Evropě. Zjistí se tak, co všechno nám po panu Lumpem v ústecké zoo zůstalo, a co z toho má opravdu smysl zachránit a zachovat pro další generace.

Až budou výsledky bádání zpracované a k dispozici, přijde v září zlatý hřeb celého projektu: „Měsíc s Heinrichem Lumpem“. Bude to velká informační kampaň pro veřejnost z obou stran hranice, kde se zájemci budou moci zevrubně seznámit nejen s tím, jak park Heinricha Lumpeho vypadal a co hodnotného kdysi skrýval – o tom máme díky odborníkům a zachovaným dokumentům informací víc než dost. V závěru celého měsíce se dozvíme i výsledek celé dobrodružné výpravy za „pokladem jménem Lumpe Park“: co z velkého díla zakladatele ochrany přírody na Ústecku zbývá dnes, a také to hlavní pro další pokračování programu obnovy: jak velká část parku bude vlastně obnovena, kde se bude nacházet a na jaké zajímavosti se mohou návštěvníci „nového Lumpe Parku“ těšit. Návštěvníkům ústecké zoo to prozradí sám Heinrich Lumpe, který podnikne cestu v čase směrem dopředu, aby se setkal s dnešním vedením zoo a celou věc obnovy s ní erudovaně prodebatoval. Veřejnost v rámci Měsíce s Heinrichem Lumpem také dostane příležitost zapojit se do unikátní soutěže, v níž jim ústecká zoo položí jednu jedinou otázku: „co by při dnešních možnostech a nekonečných pramenech informací pan Lumpe do svého parku asi začlenil dnes?“. Zní to jednoduše, ale možná, že právě vítězné návrhy budou tvořit součást podoby budoucího, obnoveného a modernizovaného parku!

Jako partner projektu vypomůže ústecké zoo právě při této kampani spolek ZooFreunde Dresden: bude spolupracovat na přípravě všech aktivit a na jejich publicitě a zapojí se i do konkrétních aktivit: Heinrich Lumpe totiž na své cestě časem neopomene navštívit i drážďanskou zoologickou zahradu (stejně jako to mohl dělat již za svého života, neboť Zoo Drážďany je daleko starší kolegyně ústecké zoo, která už něco pamatuje), vzdát této zoo hold za to, kam se během svého vývoje dostala, a setkat se zde s příznivci tamější zoo, lidmi naladěnými na stejnou notu jako sám Heinrich Lumpe.

Jednou z třešniček na dortu bude mimo jiné také inventarizace a digitalizace všech důležitých historických dokumentů, které po Heinrichu Lumpem zbyly; k tomuto digitálnímu archivu díla Heinricha Lumpeho se budou moci zájemci dostat přes webové stránky ústecké zoo.

V lednu ústecká zoo podala žádost o příspěvek na realizaci projektu s názvem „Poklad jménem Lumpe Park – přeshraniční propagace hodnot odkazu průkopníka ochrany přírody“, kterým se celé úsilí obnovit odkaz

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Heinricha Lumpeho v maximálním možném rozsahu má odstartovat. Obrátila se na Fond malých projektů v Euroregionu Elbe/Labe financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj Evropské unie v rámci programu spolupráce Česká republika-Sasko 2014–2020 (pilíř EU INTERREG V A). Žádost o grant byla úspěšně zaregistrována a řídicím výborem Fondu malých projektů schválena s celkovým příspěvkem 13 925,95 EUR na pokrytí nákladů v celkové plánované výši 16 383,48 EUR.

23. května se koná první setkání projektových partnerů (Zoo Ústí a ZooFreunde Dresden) a současně historicky první oficiální setkání všech institucí zapojených do celého programu obnovy. Bude zde slavnostně podepsáno memorandum o spolupráci na obnově parku. Spolupráce ústecké zoo přinese jedinečnou atraktivitu, která bude pohledem do dávno minulých časů počátků ochrany přírody na našem území. Bude to také příležitost zintenzivnit práci s německou veřejností a získat pro zoo další návštěvníky z německého území.

Základní informace k programu obnovy parku H. Lumpeho a k projektu „Poklad jménem Lumpe Park“

1. Program obnovy parku Heinricha Lumpeho v Zoo Ústí nad Labem

„Program obnovy parku Heinricha Lumpeho v ústecké zoo“ je víceletý program realizovaný na základě dokumentu „Memorandum o spolupráci na programu obnovy parku Heinricha Lumpeho v ústecké zoo“. Stranami Memoranda spolupracujícími na realizaci programu jsou Zoo Ústí nad Labem, ZooFreunde Dresden e.V., Muzeum města Ústí nad Labem a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně.

Hlavním cílem programu je vyhlášení pozůstatků někdejšího areálu a objektů kulturní památkou České republiky a následná obnova Parku Heinricha Lumpeho (PHL) jako svébytného a vyhledávaného expozičního celku ústecké zoo a turistické atraktivity přeshraničního regionu a následné doplnění obnovené části o nové prvky 21. století.

V jednotlivých etapách programu budou realizovány tyto aktivity:

- posouzení hodnoty stávajícího stavu fyzického areálu
- shromáždění a inventarizace dokumentů a materiálů týkajících se PHL, jejich digitalizace a zpřístupnění veřejnosti
- vypracování žádosti (včetně podkladů) o vyhlášení lokality kulturní památkou (KP) České republiky
- konzervace a restaurace stávajícího stavu a zajištění jeho ochrany
- doplnění vybraných chybějících objektů, ať už přesunem z jiných lokalit přímo nenavazujících na KP nebo vytvořením jejich replik (i digitálních) a realizace programu péče o KP
- rozšíření parku o nové prvky osvěty a vzdělávání veřejnosti v souladu s vizemi H. Lumpeho a posláním moderních zoologických zahrad, a to s využitím nejmodernějších vzdělávacích přístupů, metod, prostředků a technologií
- vytvoření programu osvěty a vzdělávání stavějícího na odkazu H. Lumpeho a realizace tohoto programu

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

- vytvoření programu propagace a marketingu využívajícího existence KP a odkazu H. Lumpeho a realizace tohoto programu s dílčím cílem zvýšit podíl německy mluvících návštěvníků ústecké zoo

Rozsah obnovy parku bude stanoven během realizace 1. etapy programu na základě podrobného průzkumu někdejšího areálu a posouzení jeho hodnoty.

2. Projekt „Poklad jménem Lumpe Park – přeshraniční propagace hodnot odkazu průkopníka ochrany přírody“

Projekt je první etapou realizace programu obnovy parku Heinricha Lumpeho probíhající v období duben až říjen 2022. Projekt byl řídicím výborem Fondu malých projektů v Euroregionu Elbe/Labe vybrán k financování za předpokladu dostupných finančních prostředků. **Partnery projektu jsou Zoo Ústí nad Labem a ZooFreunde Dresden e.V.** a na realizaci projektu se podílejí také **Muzeum města Ústí nad Labem a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně jako spolupracující instituce.**

Cílem projektu je realizace informační kampaně, v rámci níž projektoví partneři seznámí veřejnost s hodnotou zachovaných prvků a území někdejšího parku. Součástí kampaně „Měsíc Heinricha Lumpeho“, která proběhne během září 2022, budou prohlídky někdejšího území parku (individuálně a s průvodcem). Zdrojem informací bude pro kampaň zmapování území někdejšího parku, průzkum zachovaných prvků a odborné posouzení jejich hodnoty z pohledu historického, geologického, dendrologického a zoologického. Dojde také k inventarizaci historické dokumentace týkající se někdejšího parku. Vyvrcholením informační kampaně bude návštěva fiktivního Lumpeho v Zoo Ústí i v Zoo Drážďany, během které se veřejnost dozví, v jakém rozsahu bude park obnoven a co se v něm bude nacházet. Veřejnost rovněž dostane možnost předkládat návrhy a nápady, co by asi Heinrich Lumpe do svého parku umístil dnes při dnešních možnostech a případné zajímavé a realizovatelné návrhy budou do realizace dalších etap programu obnovy zahrnuty.

Přehled výstupů a výsledků projektu:

- 2 jednání projektového týmu (zahajovací, na kterém se upřesní postup realizace a závěrečné, na kterém bude vymezen další postup a věcná náplň dalších etap)
- mapa Lumpeho parku v jeho původním rozsahu a s původními objekty (1 000 výtisků, česko-německo-anglicky)
- informační leták o zjištěných výsledcích průzkumu a posouzení stávající hodnoty parku (česky, anglicky a německy, každá mutace 2 000 výtisků)
- Měsíc s Heinrichem Lumpem – informační kampaň o zachovaných hodnotách v areálu parku, včetně dvou setkání fiktivního Heinricha Lumpeho s veřejností
- soutěž na téma „co by do svého parku dal Heinrich Lumpe při dnešních možnostech“
- vyhotovená geodetická a fotografická dokumentace stávajícího stavu parku a jeho složek, fyzický průzkum areálu a vypracování soupisu obsažených a dochovaných částí a prvků včetně biologické složky, celková mapovaná plocha 17 000 m²

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

- posouzení stávající hodnoty areálu včetně hodnoty historické a včetně architektonické, geologické a biologické (dendrologické a zoologické) složky
- návrh způsobu zachování nebo ošetření stávajícího stavu jednotlivých prvků, včetně architektonické, geologické a biologické (dendrologické a zoologické) složky
- soupis a zachování historické dokumentace a pramenů formou digitalizace

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

